

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. V. Quomodo confitenda sint peccata dubia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

sed etiam quando præcepta sunt ejusdem planè rationis. Unde cum festum aliquod incidit in Dominicam, aut vigilia in Quadragesimam vel Quatuor tempora, si quis eo die Sacrum non audiat, aut non jejundet, dicunt esse duo peccata.

XVII. *Communiter tamen negatur in illo adu duas malitias morales reperiri.*

Communis tamen sententia docet, non esse duas malitias morales aut duo peccata in hujusmodi actu, contra duo præcepta ejusdem rationis, nec esse circumstantiam necessariam in confessione explicandam: ita Suarez disp. 22. sect. quartâ, sine: Vasquez primâ secundæ, disp. 98. & alii. Ratio est, cum namque malitiæ sint planè ejusdem rationis, videntur coalescere in unum moraliter peccatum. Unde ut notat Suarez loco citato, quod actus sit contra hæc duo præcepta planè ejusdem rationis, & in ordine ad eundem finem imposita, non admodum mutant morale judicium.

XVIII. *Aliud est in materia justitia.*

Aliter res se habet in materiâ justitiæ, ut proximè dictum est de occidente duos eodem actu; ibi enim cum id quod præcipuè spectatur sit jus alterius, ipso facto quod plura jura disparata lædantur, sunt plures moraliter injuriæ, & peccata: hic verò id quod præcipuè spectatur est directio subditi in talem finem per talem actionem, cum ergo finis sit idem, elto per plura præcepta intimitur, illius violatio erit unum tantum peccatum.

SECTIO QUINTA.

Quomodo confitenda sint peccata dubia?

I. *Quinam hanc difficultatem fusc & exactè discesserint.*

DE hac re fusè Sanchez libro primo Moralium, capite decimo, Suarez hic disp. 22. sect. 9. Vasquez primâ secundæ, disp. 65. Coninck disp. 7. dub. octavo: Præpositus quest. 5. de Pœnitentiâ, dub. tertio, Layman lib. primo, tract. primo, cap. quinto, & alii apud ipsos.

II. *Status quaestiois proponitur.*

Quaestio procedit de eo, qui ejusmodi rationes in utramque partem quali æqualiter libratas habet, ut maneat quasi in æquilibrio, & omnino determinare se non possit, nec unum judicare, nec alterum, nam si rationes pro utrâque parte sint ejusmodi, ut possit se in alteram determinare, & judicare se vel non peccasse, vel id confessum esse, licet se illi opinioni probabili conformare potest, ut conveniunt omnes, licet etiam judicet probabile esse se peccasse, imo probabiliore rationes pro hac parte habeat, quam pro contrariâ.

III. *Dicunt aliqui, sic dubitantem debere peccatum illud confiteri.*

Quoad primum ergo Suarez & Sanchez citati, cum aliis multis apud ipsos putant taliter dubitantem teneri peccatum illud mortale confiteri, sive dubium sit de facto, id est, ita ut judicare nequeat, utrùm tale quid fecerit an non, sive de jure, id est posito quod sciat se fecisse, dubitet utrùm sit peccatum necne, quod etiam dicunt faciendum quando dubitat utrùm sit illud confessus.

IV. *Non pauci tamen tenent contrarium.*

Contrarium tamen cum Coninck, Præposito, Laymano citatis, & aliis, quos ipsi afferunt, multis videtur probabilius, nempe eum, qui vel dubitat utrùm tale quid fecerit, vel utrùm mortale peccatum sit, non teneri illud confiteri. Probant primò: In dubiis enim inquirunt melior est conditio possidentis, à quâ possessione rationabiliter dejecti non potest, saltem donec

probabiliter suadet eum possessionem amisisse, quod in omni materiâ, inquit, videtur verum, etiam juxta multos ex adversariis, id namque expressè docent Suarez & Sanchez, ne scilicet homo ad onus certum damnetur ob causam omnino incertam, quod probat nullam esse obligationem peccatum illud confitendi, etiam ut dubium, cum vel hoc grave onus sit, & homo ob rem incertam dejecteretur à possessione suæ libertatis, & ab immunitate obligationis ad confitendum, sicut etiam dici solet de dubio voti.

Secundò probant, Concilium quippe Tridentinum sessione decimâ quartâ, cap. quinto, tradens doctrinam de Sacramento Pœnitentiæ ait, illa sola peccata mortalia necessariò esse confitenda, quorum pœnitens post diligentem examinationem, conscientiam habet, quod hic aiunt non contingere, nam dubitatio illa, inquit, non est simpliciter conscientia peccati, alioqui & quando quis judicat probabiliter utrumque teneretur confiteri, cum aliquam conscientiam habeat illius peccati, quod tamen omnes negant.

Dices primò, possessionem hic stare à præcepto confessionis, non à penitente, qui nullam habet. Contra, inquit, pœnitens est in possessione suæ libertatis, ergo sicut in foro contentioso secundum leges ob hoc axioma ad nihil obligatur unquam is qui accusatur, donec probetur crimen, ita neque hic.

Dices secundò: Confessio est medium ad salutem necessarium, ergo adhiberi debet etiam in dubio, & in hoc est diversitas inter ea, quæ sunt necessaria necessitate medi & præcepti. Distingunt antecedens: Confessio re suscepta negant, re vel voto concedunt, debet ergo inquit, is habere votum subjiciendi clavibus hoc peccatum, nempe propositum illud confitendi, ubi de eo constiterit, & quoad hoc, inquit, idem est de probabiliter solum judicante in utramque partem, sive de facto, sive de jure, quem tamen non obligat alia sententia ad confessionem in re instituendam.

Per hoc etiam solvi aiunt quod objici posset, teneri scilicet hominem illum ad dolendum de peccato illo dubio, ergo & ad illud confitendum. Negatur inquit consequentiâ; dolor enim in hoc Sacramento latius patere debet secundum omnes quàm confessio, cum sit simpliciter ad salutem necessaria peccati retractatio, non confessio, ut præter alios casus constat de probabiliter judicante in utramque partem, à quo dolorem illius peccati exigunt adversarii, non tamen confessionem. Nec demum, inquit, (quod præcipuè urget contrarii) in negotio salutis tutiora ita sunt quaerenda, ut adhibenda sit securitas omnimoda, seu metaphysica, sed moralis, ut fateri etiam debent ipsi de probabiliter judicante in utramque partem. Hæc in utramque partem disputandi gratiâ proposui, priorem tamen sententiam veram existimo, & omnino tenendam.

Hic verò advertunt omnes, hoc modo dubitantem tum in hac, tum in omni aliâ re, debere veritatem aut per se, vel si hoc modo nequeat, virum doctum consulendo inquirere, & practicè dubium antequam operetur deponere, alioqui non bonâ fide procedet, sed peccabit.

Tandem circa ultimum quod hic inquirebamus, nempe an dubitans utrùm sit rem aliquam confessus, ubi constat rem illam factam esse, & esse peccatum, sit necessariò confitendum. Dicendum

V. *Arguunt scilicet: eorum enim, inquit, tantum peccatorum faciendâ est confessio, quorum quia habet conscientiam.*

VI. *Dices, possessio stat à præcepto.*

VII. *Objic. Confessio est medium necessarium ad salutem, ergo etiam in dubio adhiberi debet.*

VIII. *Dices, debet peccato illo dubio dolere, ergo & illud confiteri.*

IX. *Hoc modo dubitans inquirere debet veritatem.*

X. *Verum dicitur alicui constare de peccato commissio, de-*

bitans an sit illud confessus, debens confiteri.

Dicendum cum Vasquez primâ secundâ, disp. sexagesimâ sextâ, Coninck dub. octavo citato, num. sexagesimo octavo, Sanchez, & communi sententiâ, tunc obligari ad confitendum: si enim peccavit jam perdidit possessionem libertatis ad non confitendum, & oritur ei obligatio certa hoc onus subeundi, & sic possessio stat in hoc casu pro præcepto, cui certo debito per incertam omnino solutionem non satisfacit, ut bene Coninck citatus.

XI.
Si tamen ei constet se ab illo tempore confessionem bonâ

Hoc tamen intelligendum est, ubi constat alicui de peccato, dubitat autem utrùm ab illo tempore sit confessus, si enim constat de confessione bonâ fide, & per debitam adhibitam diligentiam factâ, & solum dubitat utrùm hoc pecca-

tum casu in illâ confessione omiserit per oblivionem, vel inadvertentiam, non tenetur confiteri; in dubio enim præsumendum est confessionem eo modo factam esse, quo oportuit. Unde Tannerus & alii affirmant eum, qui semel iudicio prudentis Confessarii integrè censetur confessus, non teneri ullum amplius ex prioribus peccatis confiteri, imo si scrupulosus sit, non expedire, nisi certus sit se illud, ne quidem generaliter & confusè inter alia ejusdem rationis peccata fuisse confessum, licet illius antea in particulari non cogitaret, cum persuadere sibi possit, se debitam diligentiam adhibuisse, & consequenter eo quo oportebat modo omnia esse confessum, donec constet contrarium.

fide instituit se, non tenetur illud confiteri.

DISPUTATIO NONAGESIMA TERTIA.

De necessitate Confessionis ex præcepto Ecclesiastico.

Disputatione præcedente, Sectione primâ, & alibi ostendimus præceptum Confessionis esse de jure divino, nunc inquirimus quo modo & quas personas obliget Ecclesia ad Confessionem.

SECTIO PRIMA.

De iis quæ spectant ad Confessionem Annuam.

I.
Afferit Durandus Ecclesiam, nec præcipere de facto confessionem, nec posse præcipere.

DURANDUS in quarto, dist. 17. quæst. octavâ dicit Ecclesiam, nec de facto præcipere, nec posse præceptum confessionis imponere; nec enim, inquit, potest Ecclesia præceptum imponere cujus transgressionem punire nequeat, quale est præceptum Confessionis; si enim quis negaret se peccasse mortaliter, & propterea non confiteri, non posset, inquit, convinci, & consequenter nec puniri ab Ecclesiâ.

II.
In Conciliis expressè ponitur præceptum confessionis annuæ.

Sed ex Concilio Lateranensi sub Innocentio III. refertur capite *Omnis utriusque sexus*, præceptum confessionis singulis annis faciendâ, quod etiam ponit Concilium Tridentinum sess. decimâ quartâ, capite octavo: ex quibus clarè constat Ecclesiam, non consulere solum hoc, sed præcipere. Nec quidquam contra hoc facit ratio posita; quicquid enim sit de actibus internis, actus tamen externos præcipere potest Ecclesia, cum spectent ad visibilem illius gubernationem. Nec refert quod transgressio hujus præcepti probari

non possit; id enim in multis aliis contingit, quæ tamen ab Ecclesiâ prohibentur, ut de sumptione Eucharistiæ, quam si quis ore tantum sumeret & non deglutiret, nunquam convinci posset, & tamen peccaret contra præceptum Ecclesiæ.

Quæres, quo tempore obliget hoc præceptum confessionis annuæ? Volunt aliqui teneri omnes intuitu hujus præcepti Ecclesiæ ad confitendum determinatè tempore Paschatis. Communis tamen sententia docet, per confessionem quovis anni tempore factam satisfieri huic præcepto, licet indirectè & ratione communionis obligentur fideles ad confitendum mortalia in Paschate, si quæ habeant, per quod solvitur argumentum ductum ex consuetudine fidelium, qui hoc præstant ob reverentiam in Sacramentum Eucharistiæ; quo etiam sensu capiendus est Xixtus IV. dum ait, ex præcepto Ecclesiæ teneri fideles confiteri in Paschate; solum enim vult ratione communionis in Paschate præscriptâ, fideles præceptum confessionis tempore Paschatis implere, non quòd alio tempore facta confessio non sufficiat præcisè ad satisfaciendum præcepto confessionis.

III.
Quo tempore obliget præceptum confessionis annuæ.

IV.

Ex Concilio Trid. ostenditur sufficere confessionem ullo anni tempore factam.

Undè Concilium Tridentinum sess. decimâ quartâ, capite quinto faciens mentionem hujus consuetudinis fidelium confitendi in Quadragesimâ, seu circa Pascha, ait sanctam Synodum amplecti hanc consuetudinem tanquam piâ & merito